

Leerprogram Senior Fase

Afrikaans Huistaal

Konteks: 1. Kortverhale/Fabel/Novelle 2. Tekste van ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi-Media
(kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)

Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)

Hulpbronne: Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante

Voorgestelde Groepering Integrasie	Graad 7	Graad 8	Graad 9
<p>1 Stories: bv Kortverhale</p> <p>Lu 1 As 1,5,6</p> <p>Lu 2 As 1,4,5,6</p> <p>Lu 3 As 1,2,4,5,6,8,10</p> <p>Lu 4 As 1,3,4</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p>As 5 Identifiseer spesifieke woorde, frases en sinne wat die luisteraar beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos affektiewe taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van partydigheid en vooroordeel).</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos oorredende taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne en styleffekte om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos doelbewuste dubbelsinnigheid, die onderskeid tussen feite en menings, die identifikasie van die spreker se standpunt, die herkenning van</p>

<p>Lu 5 As 1</p> <p>Lu 6 As 1,2,3,4,5,6</p>	<p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n ekspressiewe manier, met selfvertroue en met redelike ondersteuning oor deur geselekteerde mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>neem verskillende rolle aan tydens debatte (soos voorsitter, spreker);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>verduidelik eie standpunt;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p>	<p>partydigheid en vooroordeel).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n kreatiewe en ekspressiewe manier, met 'n groot mate van selfvertroue en met beperkte ondersteuning oor deur 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel gepaste vrae;</p> <p>neem verskillende rolle aan;</p> <p>herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig;</p> <p> motiveer eie standpunt;</p> <p>gee en ontvang opbouende kritiek;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende</p>	<p>partydigheid, vooroordeel en propaganda).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens onafhanklik op 'n kreatiewe, ekspressiewe e verbeeldingryke manier met selfvertroue oor deur 'n wye verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos dramas, rolspel, liedjies).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, debatte en ondersoeke deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>neem leiding tydens 'n bespreking;</p> <p>onderhandel ten einde saam te stem of 'n kompromie te bereik;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p>
---	--	--	---

	<p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p>	<p>taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p>	<p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool en retoriese vrae.</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte spontaan vir genot en inligting; vergelyk persoonlike reaksies en gee gemotiveerde aanbevelings vir ander.</p> <p>As 2 Lees onafhanklik, hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p>
--	---	--	--

	<p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en verduidelik hoe besonderhede dit ondersteun;</p> <p>maak 'n opsomming van kernfeite.</p> <p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p>	<p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>bevraagteken idees waar gepas;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>identifiseer en verduidelik verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades, boekresensies).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p>	<p>As 4 Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>evalueer idees;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>bespreek verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Bespreek verskillende tekssoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>evalueer die skrywer se standpunt;</p> <p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p>
--	--	--	---

	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, punktuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte</p>	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink krities na oor eie en ander se skryfwerk, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op</p>	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op</p>
--	--	---	--

	<p>paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p>	<p>grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p> <p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme,</p>	<p>grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak, reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitelike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p>
--	---	---	--

	<p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>	<p>kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p>	<p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>
--	---	--	--

	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste bindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste bindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p>	<p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste bindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste bindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p>	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste bindings), * bywoorde (ook in vaste bindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en</p>
--	--	---	---

	<p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p>	<p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p>	<p>bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddellikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltekens, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p>
--	--	--	---

	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik; gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis; identifiseer manipulerende taal; identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat; gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis; identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone; identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "tesourus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is; verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid; ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone; ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kommapunt".</p>
--	--	---	---

Konteks: 1. Kortverhale/Fabel/Novelle 2. Tekste van ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi-Media <i>(kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)</i>			
Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)			
Hulpbronne: Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante			
Voorgestelde Groepering Integrasie	<h1><u>Graad 7</u></h1>	<h1><u>Graad 8</u></h1>	<h1><u>Graad 9</u></h1>
2 Tekste van ander leerareas Lu 1 As 2,3,7 Lu 2 As 2,5,6 Lu 3 As 2,3,4,7,8,9,10 Lu 4 As 1,2,4 Lu 5 As 1,2,3,4 Lu 6 As 1,2,3,4,6	<u>Lu 1 Luister</u> As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas: maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor; besin oor menings, stel weldeurdagte vrae en bevraagteken waar nodig. As 3 Herken hoe bekende mondelinge tekste gestruktureer is en beskryf sommige kenmerkende eienskappe daarvan (soos weerverslae, aanwysings, grappies, liedjies). Dit sluit in: die herkenning van tegnieke wat vir humor gebruik word, soos pouses en eenvoudige trefreëls, en die identifikasie van die gebruik van byklanke in verskillende oudiovisuele tekste. As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.	<u>Lu 1 Luister</u> As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas: maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor; besin oor menings, stel weldeurdagte vrae en bevraagteken waar nodig. As 3 Verstaan hoe bekende mondelinkge tekste gestruktureer is en beskryf die kenmerkende eienskappe daarvan (soos kortverhale, prysgedigte en kort praatjie). Dit sluit in: die herkenning van tegnieke wat vir humor gebruik word, soos trefreëls, sarkasme en oordrywing, en die identifikasie en ontleding van byklanke in verskillende oudiovisuele tekste. As 7 Identifiseer die waardes en die historiese,	<u>Lu 1 Luister</u> As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en hoofgedagtes en reageer gepas: maak gevolgtrekkings; besin oor inligting en menings, stel indringende vrae en bevraagteken waar nodig. As 3 Ontleed en vergelyk hoe verskillende mondelinge tekste gestruktureer is en beskryf die kenmerkende eienskappe daarvan (soos: kortverhale, ballades, kort praatjies, geselsprogramme, radiodramas, nuusuitsendings, debatte). Dit sluit in: die herkenning van tegnieke wat vir humor gebruik word, soos trefreëls, ironie en understatement, en die ontleding en vergelyking van byklanke in verskillende oudiovisuele tekste. As 7 Identifiseer en bespreek die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke

	<p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings duidelik en met redelike akkuraatheid en samehang oor deur 'n beperkte verskeidenheid feitelike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, kort argumente).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p>	<p>sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe duidelik en akkuraat en met groter samehang oor deur 'n verskeidenheid feitelike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, debatte).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p>	<p>tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe akkuraat en samehangend oor deur 'n verskeidenheid feitelike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verduidelikings van tegnologiese prosesse, bv. Die gebruik van 'n rekenaar of videomasjien).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p>
--	--	---	--

	<u>Lu 3 Lees en Kyk</u>	<u>Lu 3 Lees en Kyk</u>	<u>Lu 3 Lees en Kyk</u>
	<p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 3 Identifiseer die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en verduidelik hoe besonderhede dit ondersteun;</p> <p>maak 'n opsomming van kernfeite.</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die tegnieke wat gebruik word om 'n spesifieke effek in geselekteerde visuele, geskrewe en multimedia-tekste te bereik:</p> <p>eenvoudige literêre tegnieke en taalgebruik (soos woordspeling, register);</p> <p>ontwerpstegnieke (soos keuse en plasing van prente/foto's, gebruik van lettergrootte en lettertipe, kleur);</p> <p>kamera- en filmtegnieke (nabykskote, zoemskote).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p>	<p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>bevraagteken idees waar gepas;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>identifiseer en verduidelik verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 7 Ontleed tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegnieke (nabykskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe,</p>	<p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>valueer idees;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>bespreek verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 7 Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegnieke (nabykskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>valueer die skrywer se standpunt;</p>

	<p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 9 Identifiseer en bespreek die sosiale, kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste (soos duidelik in aspekte soos inhoud, taal, kunswerk, karakterisering blyk).</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 2 Skep verskeie feitelike skriftelike en multimodale tekste (tekste met druk en beelde) vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in ooggetuieverslae, plakkate, advertensies, boekresensies, resepte, instruksies vir speletjies te gebruik.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p>	<p>partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste en identifiseer aspekte wat meegaande waardes oordra (soos inhoud, taal, perspektief, karakterisering).</p> <p>As 10 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 2 Lewer 'n verskeidenheid feitelike skriftelike en multimodale tekste (tekste met druk en beelde) vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in vertellings, navorsingsverslae, pamflette, plakkate en boekresensies te gebruik.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en</p>	<p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste en identifiseer aspekte wat meegaande waardes oordra (soos inhoud, taal, perspektief, karakterisering).</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies</p> <p>As 2 Lewer 'n verskeidenheid feitelike skriftelike en multimodale tekste vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in die volgende te gebruik: e-posboodskappe, verslae oor aktuele sake, advertensies, plakkate, boek- en filmresensies, ooggetuieverslae, koerantberigte, curriculum vitae, persbriewe, aansoekbriewe, dekbriewe, agenda en notule van vergaderings.</p>
--	---	--	--

	<p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p>	<p>individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p>	<p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p>
--	---	--	--

	<p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdadig gehad het).</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>identifiseer inligting wat nodig is om 'n probleem te ondersoek;</p> <p>gebruik kernwoorde en -begrippe om relevante inligtingsbronne te kies;</p> <p>luister, lees en kyk na tekste uit 'n verskeidenheid bronne om idees te versamel en te kies;</p> <p>gebruik gepaste verwysingstegnieke en -konvensies wanneer inligting uit bronne aangehaal word (soos skrywer, titel, datum, uitgewer, bladsynommers, webwerf);</p> <p>werk aan geïntegreerde projekte oor leerareas heen en skep 'n samehangende produk.</p>	<p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>stel vrae oor nasionale en kruiskurrikulêre vraagstukke (soos lyfstraf, omgewingskwessies);</p> <p>oorweeg opsies deur verskeie alternatiewe in ag te neem;</p> <p>onderneem onafhanklike navorsing oor die kurrikulum heen;</p> <p>vind en verkry inligting uit 'n wye verskeidenheid bronne (soos die radio, internet, verskeie soorte geskrewe tekste, biblioteke);</p> <p>verbeter en verfyn gepaste verwysingstegnieke en -konvensies wanneer inligting uit bronne aangehaal of gebruik word (soos skrywer, titel,</p>	<p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitlike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>stel vrae oor nasionale en kruiskurrikulêre vraagstukke (soos MIV/VIGS, verhoging in rentekoerse);</p> <p>herken wanneer 'n spreker of bron dubbelsinnig is, bewyse verkeerd gebruik of ongeldige stellings maak en stel gepaste vrae om akkurater inligting te verkry;</p> <p>bevraagteken en oorweeg moontlikhede;</p> <p>ondersoek 'n verskeidenheid benaderings om navorsing oor 'n onderwerp te beplan, te organiseer en aan te bied (vir Tale en ander leerareas);</p> <p>oorweeg verskillende perspektiewe wanneer inligting gekies word;</p> <p>brei die aantal bronne en die metodes uit om relevante</p>
--	--	---	---

	<p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>hou rekord van inligting in 'n gepaste formaat (soos lyste, kopkaarte, aantekeninge, opsommings);</p> <p>organiseer inligting op 'n gepaste manier (soos volgens tyd, belangrikheid);</p> <p>verander inligting van een formaat (of taal, indien nodig) na 'n ander (soos 'n kopkaart na 'n paragraaf, 'n lys na 'n opsomming);</p> <p>besin krities deur idees te deel en te vergelyk;</p> <p>vergelyk verskillende standpunte en identifiseer ooreenkomste en verskille;</p> <p>gebruik gepaste taal om vergelykings te tref (soos: "eenders as", "verskillend van");</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantaseer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>gebruik skryf om idees te ontwikkel (soos: joernale, vrye skryf, dinkskrumtegnieke, kopkaarte);</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en spekulereer);</p> <p>oorweeg verskille en gebruik dit skeppend (soos verskille in</p>	<p>datum, uitgewer, bladsynommer, webwerf);</p> <p>werk aan toenemend ingewikkelde projekte oor leerareas heen en lewer 'n samehangende produk.</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>som inligting of idees op deur te kies, te kategoriseer en te redigeer en dink krities na oor die produk;</p> <p>formuleer gedagtes mondelings en skriftelik op toenemend komplekse maniere (soos: beweeg van enkelvoudig na saamgestelde sinne).</p> <p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantaseer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en spekulereer);</p> <p>oorweeg verskille en gebruik dit skeppend (soos verskille in ervaring, kultuur, belangstellings en persoonlikheid);</p> <p>skryf eksperimenteel om idees, gevoelens en</p>	<p>inligting te vind (soos die elektroniese en ander media, koerantargiewe, dokumentêre films, gespesialiseerde biblioteke);</p> <p>werk aan toenemend ingewikkelde projekte oor leerareas heen en lewer 'n samehangende produk.</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>evalueer die betroubaarheid en geldigheid van inligting uit gedrukte en ander mediabronne (soos oor aktuele sake);</p> <p>skryf en praat deur toenemend komplekse taal en grammatikale strukture vir duidelikheid en substansie te gebruik.</p> <p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantaseer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en spekulereer);</p> <p>gebruik 'n verskeidenheid maniere om idees te ondersoek en uit te brei (soos skryf, teken, dans, rolspel);</p>
--	---	---	--

	<p>ervaring, kultuur, belangstellings en persoonlikheid);</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p> <p>gebruik taal oor die kurrikulum heen om probleme op te los (bv. Kodewisseling);</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>	<p>verbeeldingservarings te verken;</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme,</p>	<p>dink na oor verskille en gebruik dit skeppend en positief (soos verskille in ervaring, kultuur, belangstelling en persoonlikheid);</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordaflading en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>
--	--	---	--

	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p>	<p>antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne</p>	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp,</p>
--	--	---	--

	<p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar</p>	<p>(bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling</p>	<p>gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddellikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltekens, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p>
--	---	---	--

	<p>gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>	<p>(waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesaurus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p> <p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kormapunt".</p>
--	---	--	--

Konteks: 1. . Kortverhale/Fabel/Novelle 2. Tekste van ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi-Media

(Kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)

Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)

Hulpbronne: Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante

Voorgestelde Groepering Integrasie	Graad 7	Graad 8	Graad 9
<p>3 Gedigte</p> <p>Lu 1 As 1,5</p> <p>Lu 3 As 1,5,8,10</p> <p>Lu 4 As 1,3</p> <p>Lu 6 As 1,2,3,4,5</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p>As 5 Identifiseer spesifieke woorde, frases en sinne wat die luisteraar beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos affektiewe taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van partydigheid en vooroordeel).</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos oorredende taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van partydigheid en vooroordeel).</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne en styleffekte om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos doelbewuste dubbelsinnigheid, die onderskeid tussen feite en menings, die identifikasie van die spreker se standpunt, die herkenning van partydigheid, vooroordeel en propaganda).</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte spontaan vir genot en inligting; vergelyk persoonlike reaksies en gee gemotiveerde aanbevelings vir ander</p>

	<p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p>.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p>	<p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades, boekresensies).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende</p>	<p>As 5 Bespreek verskillende tekssoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>evalueer die skrywer se standpunt;</p> <p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende</p>
--	--	---	---

	<p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>	<p>tekste;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>	<p>tekste;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p>
--	--	--	---

	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende</p>	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en</p>	<p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne</p>
--	--	--	---

	<p>vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p>	<p>verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer</p>	<p>(bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddellikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletselteken, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p>
--	---	---	--

	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik; gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis; identifiseer manipulerende taal; identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>	<p>tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat; gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis; identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone; identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "tesourus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>	<p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl: gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte; onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is; verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid: identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid; ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone; ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal: gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kommapunt".</p>
--	--	--	---

Konteks: 1. Kortverhale/Fabel/Novelle 2. Tekste van ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi-Media

(Kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)

Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)

Hulpbronne: Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante

Voorgestelde Groepering Integrasie	<u>Graad 7</u>	<u>Graad 8</u>	<u>Graad 9</u>
<p>4 Drama</p> <p>Lu 1 As 1,4,6</p> <p>Lu 2 As 1, 4,5,6</p> <p>Lu 3 As 1,2,6,10</p> <p>Lu 4 As 1,3,4</p> <p>Lu 5 As 1</p> <p>Lu 6 As 1,2,3,4,5,6</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p>As 4 Identifiseer en interpreteer die gebruik van nie-verbale strategieë (soos gesigsuitdrukings, gebare en volume).</p> <p>As 6 Herken en ervaar verskillende taalvariëteite, soos verskillende aksente,dialekte en die taal van verskillende ouderdomsgroepe (bv. Sleng).</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n ekspressiewe manier, met selfvertroue en met redelike ondersteuning oor deur geselekteerde mondelinge tekssoorte te gebruik (soos</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 4 Identifiseer en bespreek die gebruik van nie-verbale strategieë (soos oogkontak, liggaamstaal, stemtoon en die gebruik van pouses).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n kreatiewe en ekspressiewe manier, met 'n groot mate van selfvertroue en met beperkte ondersteuning oor deur 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte te</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 4 Identifiseer en bespreek die gebruik van nie-verbale strategieë (soos oogkontak, liggaamstaal, stemtoon en die gebruik van pouses).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens onafhanklik op 'n kreatiewe, ekspressiewe e verbeeldingryke manier met selfvertroue oor deur 'n wye verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos dramas,</p>

	<p>verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p>	<p>gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>neem verskillende rolle aan;</p> <p>herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig;</p> <p> motiveer eie standpunt;</p> <p>gee en ontvang opbouende kritiek;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p>	<p>rolspel, liedjies).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, debatte en ondersoekende deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p>
--	---	--	--

	<p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle,</p>	<p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p>	<p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool en retoriese vrae.</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrifings, vriendskaplike briewe,</p>
--	--	---	---

	<p>dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit</p>	<p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink krities na oor eie en ander se skryfwerk, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p>	<p>dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p>
--	---	---	---

	<p>gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos</p>	<p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p> <p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p>	<p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p>
--	---	--	--

	<p>statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor</p>	<p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit</p>	<p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkanting antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitlike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppe in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p>
--	---	---	---

	<p>dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en</p>	<p>te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, 	<p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde,
--	---	---	--

	<p>uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p>	<p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p>	<p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepaling;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddellikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltteken, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p>
--	--	--	---

	<p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>	<p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesourus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>	<p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p> <p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kommapunt".</p>
--	--	---	---

Konteks: 1. Kortverhale/Fabel/Novelle 2. Tekste van ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi-Media

(Kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)

Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)

Hulpbronne: Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante

Voorgestelde Groepering Integrasie	<u>Graad 7</u>	<u>Graad 8</u>	<u>Graad 9</u>
<p>5 Multimedia bv. advertensies onderhoude, koerant, kort nota</p> <p>Lu 1 As 1,2,7</p> <p>Lu 2 As 2,3,4,5,6</p> <p>Lu 3 As 1,2,3,4,5,7,8,10</p> <p>Lu 4 As 1,2,4</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor;</p> <p>besin oor menings, stel weldeurdatge vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor;</p> <p>besin oor menings, stel weldeurdatge vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p>	<p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en hoofgedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak gevolgtrekkings;</p> <p>besin oor inligting en menings, stel indringende vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p>

<p>Lu 5 As 1,2,3,4,5</p> <p>Lu 6 As 1,2,3,4,5,6</p>	<p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings duidelik en met redelike akkuraatheid en samehang oor deur 'n beperkte verskeidenheid feitlike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, kort argumente).</p> <p>As 3 Toon basiese praatvaardighede in geselekteerde mondelinge tekssoorte:</p> <ul style="list-style-type: none"> * orden mondelinge instruksies en beskrywings akkuraat; * formuleer logiese argumente; * voer onderhoude met maats deur eenvoudige vrae te stel, aandagtig te luister en aantekeninge te maak. <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbsprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik</p>	<p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe duidelik en akkuraat en met groter samehang oor deur 'n verskeidenheid feitlike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, debatte).</p> <p>As 3 Toon basiese praatvaardighede in 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte:</p> <p>orden moeilike mondelinge instruksies en beskrywings akkuraat;</p> <p>verduidelik hoe om 'n eksperiment uit te voer;</p> <p>voer onderhoude met lede van die gemeenskap deur die basiese tegnieke vir onderhoudvoering te gebruik.</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbsprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>neem verskillende rolle aan;</p> <p>herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig;</p> <p>motiveer eie standpunt;</p> <p>gee en ontvang opbouende kritiek;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p>	<p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe akkuraat en samehangend oor deur 'n verskeidenheid feitlike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verduidelikings van tegnologiese prosesse, bv. Die gebruik van 'n rekenaar of videomasjien).</p> <p>As 3 Toon gevorderde praatvaardighede in 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte:</p> <p>verduidelik tegnologiese prosesse en ondersoek komplekse idees op 'n logiese manier, soos die gebruik van 'n rekenaar;</p> <p>voer onderhoude doeltreffend deur gevorderde tegnieke vir onderhoudvoering te gebruik (soos stel komplekse vrae).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepbsprekings, gesprekke, debatte en ondersoeke deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p>
---	---	--	--

	<p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 3 Identifiseer die doel, teikengroep en konteks van 'n</p>	<p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks</p>	<p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees onafhanklik, hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek en verduidelik die doel, teikengroep en</p>
--	--	--	--

	<p>teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en verduidelik hoe besonderhede dit ondersteun;</p> <p>maak 'n opsomming van kernfeite.</p> <p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die tegnieke wat gebruik word om 'n spesifieke effek in geselekteerde visuele, geskrewe en multimedia-tekste te bereik:</p> <p>eenvoudige literêre tegnieke en taalgebruik (soos woordspeling, register);</p> <p>ontwerpstegnieke (soos keuse en plasing van prente/foto's, gebruik van lettergrootte en lettertipe, kleur);</p> <p>kamera- en filmtegnieke (nabykote, zoemskote).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks</p>	<p>van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>bevraagteken idees waar gepas;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>identifiseer en verduidelik verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades, boekresensies).</p> <p>As 7 Ontleed tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p>	<p>konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>evalueer idees;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>bespreek verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Bespreek verskillende tekssoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 7 Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>evalueer die skrywer se standpunt;</p> <p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe,</p>
--	---	--	--

	<p>deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 9 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep,</p>	<p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste en identifiseer aspekte wat meegaande waardes oordra (soos inhoud, taal, perspektief, karakterisering).</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p>	<p>partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste en identifiseer aspekte wat meegaande waardes oordra (soos inhoud, taal, perspektief, karakterisering).</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n</p>
--	---	---	---

	<p>taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiviteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, punktuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou</p>	<p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p> <p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en</p>	<p>konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiviteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, punktuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak, reaksies en teenkanting antisipeer</p>
--	--	--	---

	<p>ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>hou rekord van inligting in 'n gepaste formaat (soos lyste, kopkaarte, aantekeninge, opsommings);</p> <p>organiseer inligting op 'n gepaste manier (soos volgens tyd, belangrikheid);</p> <p>verander inligting van een formaat (of taal, indien nodig) na 'n ander (soos 'n kopkaart na 'n paragraaf, 'n lys na 'n opsomming);</p> <p>besin krities deur idees te deel en te vergelyk;</p> <p>vergelyk verskillende standpunte en identifiseer ooreenkomste en verskille;</p> <p>gebruik gepaste taal om vergelykings te tref (soos: "eenders as", "verskillend van");</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p>	<p>gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>som inligting of idees op deur te kies, te kategoriseer en te redigeer en dink krities na oor die produk;</p> <p>formuleer gedagtes mondelings en skriftelik op toenemend komplekse maniere (soos: beweeg van enkelvoudig na saamgestelde sinne).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die</p>	<p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitlike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>evalueer die betroubaarheid en geldigheid van inligting uit gedrukte en ander mediabronne (soos oor aktuele sake);</p> <p>skryf en praat deur toenemend komplekse taal en grammatikale strukture vir duidelikheid en substansie te gebruik.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë</p>
--	--	---	--

	<p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <p>* selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname),</p>	<p>einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <p>* selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik,</p>	<p>om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordaflleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <p>* selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik,</p>
--	---	---	--

	<p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik),</p> <p>* hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme),</p> <p>* bywoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* voegwoorde,</p> <p>* determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde),</p> <p>* telwoorde,</p> <p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennende vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p>	<p>vraend),</p> <p>* hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik),</p> <p>* bywoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* voegwoorde,</p> <p>* determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde),</p> <p>* telwoorde,</p> <p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en</p>	<p>wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik),</p> <p>* adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik),</p> <p>* hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* bywoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* voegwoorde,</p> <p>* determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde),</p> <p>* telwoorde,</p> <p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddelikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan</p>
--	--	---	--

	<p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p>	<p>voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik puntuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukings en taalidoom</p>	<p>hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van puntuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik puntuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletselteken, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p> <p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukings en</p>
--	---	--	---

	<p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>	<p>gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesourus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>	<p>taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "koppelpunt".</p>
--	---	--	---

Gr 7 + Gr 8 Werkskedule: Afrikaans Huistaal

Kwartaal	Tekste in konteks waarbinne leer en onderrig plaasvind		
Kwartaal 1	Drama Week 1-5	Multimedia Week 6-9	Gedigte Week 10 - 11
Kwartaal 2	Tekste uit ander leerareas Week 1-4	Kortverhale/Novelle/Fabel Week 5-8	Multimedia Week 9-11
Kwartaal 3	Gedigte Week 1-2	Kortverhale/Novelle/Fabel Week 3-6	Tekste uit ander leerareas Week 7-10
Kwartaal 4	Multimedia Week 1-3	Drama Week 4-7	Kortverhale/Novelle/Fabel Week 8 - 10
Onthou: Die leerder moet voorberei word vir die formele taak daarom word die formele taak voorafgegaan deur 'n informele taak			

Werkskedule Afrikaans Huistaal Gr 7

Kwartaal 1

<p>Konteks (inhoud): 1 Stories/ Kortverhale/ Fabel 2. Tekste uit ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi – Media <i>(kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)</i></p>				
<p>Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)</p>				
<p>Hulpbronne: (Hierdie is slegs 'n voorstel – jy kan jou eie gebruik) Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante</p>				
Week	Afgehandel	Leeruitkomste en Asseseringstandaarde	Vorme van Assessering	Onderrigmetodes
	Dui met 'n regmerkie aan ✓		Ons beveel hierdie verskillende vorme van assessering aan	Hierdie is almal voorbeelde om te gebruik Maak gerus van die verskeidenheid gebruik en wissel dit gedurig af
1-5		<p><u>Drama</u></p> <p>(hierdie genre word herhaal in die vierde kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p>As 4 Identifiseer en interpreteer die gebruik van nie-verbale strategieë (soos</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p>

	<p>gesigsuitdrukings, gebare en volume).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n ekspressiewe manier, met selfvertroue en met redelike ondersteuning oor deur geselekteerde mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p>	<p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p>	<p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel (op sy eie)</p> <p>Paneelbespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	---	--	---

	<p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p>	<p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkkaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	---	--

		<p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikkulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p>		
--	--	--	--	--

	<p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, 		
--	---	--	--

	<p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkenende vorm korrek;</p> <p>gebruik punktiasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukings en taaldioom gepas.</p>		
--	--	--	--

		<p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>		
6-9		<p><u>Multimedia</u></p> <p>(word herhaal in 2de en 4de kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor;</p> <p>besin oor menings, stel weldeurdatge vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 3 Toon basiese praatvaardighede in geselekteerde mondelinge tekssoorte:</p> <p>* orden mondelinge instruksies en beskrywings akkuraat;</p> <p>* formuleer logiese argumente;</p> <p>* voer onderhoude met maats deur eenvoudige vrae te stel, aandagtig te luister en aantekeninge te maak.</p> <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings,</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p>

	<p>gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 3 Identifiseer die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p>	<p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p>	<p>Gevalllestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	--	--	--

	<p>identifiseer hoofgedagtes en verduidelik hoe besonderhede dit ondersteun;</p> <p>maak 'n opsomming van kernfeite.</p> <p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die tegnieke wat gebruik word om 'n spesifieke effek in geselekteerde visuele, geskrewe en multimedia-tekste te bereik:</p> <p>eenvoudige literêre tegnieke en taalgebruik (soos woordspeling, register);</p> <p>ontwerpstegetnieke (soos keuse en plasing van prente/foto's, gebruik van lettergrootte en lettertipe, kleur);</p> <p>kamera- en filmtegetnieke (nabykscote, zoemskote).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p>	<p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	--	--

	<p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiogramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikkulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien</p>		
--	---	--	--

		<p>hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>hou rekord van inligting in 'n gepaste formaat (soos lyste, kopkaarte, aantekeninge, opsommings);</p> <p>organiseer inligting op 'n gepaste manier (soos volgens tyd, belangrikheid);</p> <p>verander inligting van een formaat (of taal, indien nodig) na 'n ander (soos 'n kopkaart na 'n paragraaf, 'n lys na 'n opsomming);</p> <p>besin krities deur idees te deel en te vergelyk;</p> <p>vergelyk verskillende standpunte en identifiseer ooreenkomste en verskille;</p> <p>gebruik gepaste taal om vergelykings te tref (soos: "eenders as", "verskillend van");</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p>		
10-11		<p><u>Gedigte</u></p> <p>(hierdie genre word herhaal in die 3de kwartaal)</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p>

	<p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser..</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesaurus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om</p>	<p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p>	<p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	--	---	---

	<p>woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer</p>	<p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	--	---	--

	<p>elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik puntuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p>		
--	--	--	--

1-4	<p><u>2 de Kwartaal</u></p> <p>Tekste uit ander Leerareas</p> <p>(moet herhaal word in die 3de kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas: maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor; besin oor menings, stel weldeurdagte vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 3 Herken hoe bekende mondelinge tekste gestruktureer is en beskryf sommige kenmerkende eienskappe daarvan (soos weerverslae, aanwysings, grappies, liedjies). Dit sluit in: die herkenning van tegnieke wat vir humor gebruik word, soos pouses en eenvoudige trefreëls, en die identifikasie van die gebruik van byklanke in verskillende oudiovisuele tekste.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings duidelik en met redelike akkuraatheid en samehang oor deur 'n beperkte verskeidenheid feitlike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, kort argumente).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan: duidelike en hoorbare uitspraak; die gebruik van pouses; tempo- en volumewisseling; doel en teikengroep;</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
-----	---	---	--

	<p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 3 Identifiseer die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en verduidelik hoe besonderhede dit ondersteun;</p> <p>maak 'n opsomming van kernfeite.</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die tegnieke wat gebruik word om 'n spesifieke effek in geselekteerde visuele, geskrewe en multimedia-tekste te bereik:</p> <p>eenvoudige literêre tegnieke en taalgebruik (soos woordspeling, register);</p> <p>ontwerpstegnieke (soos keuse en plasing van prente/foto's, gebruik van lettergrootte en lettertipe, kleur);</p> <p>kamera- en filmtegnieke (nabykskote, zoemskote).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>identifiseer die skrywer se standpunt;</p> <p>identifiseer implisiete (verskuilde) boodskappe;</p> <p>identifiseer opvallende partydigheid en vooroordeel;</p> <p>identifiseer maniere waarop die skrywer die lees van die teks deur sorgvuldige woordkeuse vorm.</p>	<p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	---	--

	<p>As 9 Identifiseer en bespreek die sosiale, kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste (soos duidelik in aspekte soos inhoud, taal, kunswerk, karakterisering blyk).</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 2 Skep verskeie feitelike skriftelike en multimodale tekste (tekste met druk en beelde) vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in ooggetuieverslae, plakkate, advertensies, boekresensies, resepte, instruksies vir speletjies te gebruik.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese</p>		
--	---	--	--

	<p>ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikkulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>identifiseer inligting wat nodig is om 'n probleem te ondersoek;</p> <p>gebruik kernwoorde en -begrippe om relevante inligtingsbronne te kies;</p> <p>luister, lees en kyk na tekste uit 'n verskeidenheid bronne om idees te versamel en te kies;</p> <p>gebruik gepaste verwysingstegnieke en -konvensies wanneer inligting uit bronne aangehaal word (soos skrywer, titel, datum, uitgewer, bladsynommers, webwerf);</p> <p>werk aan geïntegreerde projekte oor leerareas heen en skep 'n samehangende produk.</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>hou rekord van inligting in 'n gepaste formaat (soos lyste, kopkaarte, aantekeninge, opsommings);</p>		
--	--	--	--

	<p>organiseer inligting op 'n gepaste manier (soos volgens tyd, belangrikheid);</p> <p>verander inligting van een formaat (of taal, indien nodig) na 'n ander (soos 'n kopkaart na 'n paragraaf, 'n lys na 'n opsomming);</p> <p>besin krities deur idees te deel en te vergelyk;</p> <p>vergelyk verskillende standpunte en identifiseer ooreenkomste en verskille;</p> <p>gebruik gepaste taal om vergelykings te tref (soos: "eenders as", "verskillend van");</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantasieer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>gebruik skryf om idees te ontwikkel (soos: joernale, vrye skryf, dinkskrumtegnieke, kopkaarte);</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en spekulêr);</p> <p>oorweeg verskille en gebruik dit skeppend (soos verskille in ervaring, kultuur, belangstellings en persoonlikheid);</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p> <p>gebruik taal oor die kurrikulum heen om probleme op te los (bv. Kodewisseling);</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p>		
--	--	--	--

	<p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; 		
--	---	--	--

	<p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkenende vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteke, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde</p>		
--	--	--	--

5-8	<p>betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p> <p><u>Kortverhale/Novelle/Fabel</u></p> <p>(hierdie genre moet ook in die 3de kwartaal en 4de kwartaal herhaal word)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste (soos ballades, liedjies, kortverhale, vertellinge).</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n ekspressiewe manier, met selfvertroue en met redelike ondersteuning oor deur geselekteerde mondelinge teksoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepsbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike kwessies (soos sosiale en morele kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>neem verskillende rolle aan tydens debatte (soos voorsitter, spreker);</p> <p>gee erkenning aan ander se menings;</p> <p>verduidelik eie standpunt;</p> <p>lewer kritiek;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
-----	--	---	--

	<p>belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>As 6 Herken en verduidelik die sukses van eie kommunikasie.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n verskeidenheid tekssoorte dikwels spontaan vir genot en inligting, beskryf persoonlike reaksies en bespreek die soort tekste wat hy/sy geniet.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos vlugleed, soeklees, stiplees, voorspellings, kontekstuele leidrade, afleiding).</p> <p>As 5 Identifiseer verskillende tekssoorte en die hoofkenmerke daarvan en verduidelik die struktuur van die teks (soos gedigte, koerantberigte, kortverhale, advertensies, kort tydskrifartikels).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p>	<p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	--	---	--

	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>skep ruimte en intrige in verhalende tekste;</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>gebruik kennis van ander tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink na oor en bespreek eie en ander se skryfwerk en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p>		
--	--	--	--

	<p>lei betekenis af en verduidelik die skrywer se bedoeling deur geskrewe, visuele en mondelinge tekste oor die kurrikulum heen te eksperimenteer;</p> <p>verduidelik oorsaak en gevolg;</p> <p>oorweeg twee moontlikhede en besluit watter een die beste keuse is;</p> <p>ontwikkel en gee uitdrukking aan 'n duidelike eie mening;</p> <p>staaf 'n argument met verskeie soorte bewyse (soos statistiese en ander bewyse);</p> <p>stel vrae om eie en ander se denkwyse te ontwikkel;</p> <p>gebruik gepaste taalstrukture om komplekse denke uit te druk (soos: Indien hulpbronne regverdig verdeel was, sou ons moontlik minder misdaad gehad het).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>onderskei tussen klankgrepe en lettergrepe om die verskil tussen gesproke en geskrewe taal te verstaan;</p> <p>gebruik kennis van basiese spelreëls en spelling om uitsonderings in spelpatrone te identifiseer;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>identifiseer en gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat te ontwikkel;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p>		
--	---	--	--

	<p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>gebruik verskillende sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies);</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde en voorwerp;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken,</p>		
--	--	--	--

	<p>uitroepteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer taal wat iets anders beteken as wat gesê word - identifiseer geïmpliseerde betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "onderwerp", "afkorting", "aanhalingstekens".</p> <p>Week 9-11: Multimedia sien Kwartaal 1</p>		
--	---	--	--

Werkskedule

Afrikaans Huistaal Gr 8

Kwartaal 1

Konteks (inhoud): 1. Stories/ Kortverhale/ Fabel 2. Tekste uit ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi – Media <i>(kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)</i>				
Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)				
Hulpbronne: (Hierdie is slegs 'n voorstel – jy kan jou eie gebruik) Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante				
Week	Afgehandel	Leeruitkomste en Asseseringstandaarde	Vorme van Assessering	Onderrigmetodes
	Dui met 'n regmerkie aan ✓		Ons beveel hierdie verskillende vorme van assessering aan	Hierdie is almal voorbeelde om te gebruik Maak gerus van die verskeidenheid gebruik en wissel dit gedurig af
1-5		<p><u>Drama</u></p> <p>(hierdie genre word in die 4de kwartaal herhaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeur uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes,</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p>

	<p>radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 4 Identifiseer en bespreek die gebruik van nie-verbale strategieë (soos oogkontak, liggaamstaal, stemtoon en die gebruik van pouses).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n kreatiewe en ekspressiewe manier, met 'n groot mate van selfvertroue en met beperkte ondersteuning oor deur 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>neem verskillende rolle aan;</p> <p>herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig;</p> <p>motiveer eie standpunt;</p> <p>gee en ontvang opbouende kritiek;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p>	<p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p>	<p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	---	---	---

	<p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloedigramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te</p>	<p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	---	--

	<p>gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink krities na oor eie en ander se skryfwerk, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p>		
--	--	--	--

	<p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesaurus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppings in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p>		
--	---	--	--

	<p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met</p>		
--	--	--	--

	<p>die korrekte gebruik van puntuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik puntuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesaurus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>		
--	---	--	--

6-9		<p><u>Multimedia</u></p> <p>(word herhaal in 2de en 4de kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas: maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor; besin oor menings, stel weldeurdagte vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 3 Toon basiese praatvaardighede in 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte: orden moeilike mondelinge instruksies en beskrywings akkuraat; verduidelik hoe om 'n eksperiment uit te voer; voer onderhoude met lede van die gemeenskap deur die basiese tegnieke vir onderhoudvoering te gebruik.</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groepsbesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem: bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing); neem verskillende rolle aan; herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig; motiveer eie standpunt; gee en ontvang opbouende kritiek; oorreed ander;</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel (op sy eie)</p> <p>Paneelbespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
-----	--	---	--	---

	<p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p>	<p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	--	--

	<p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>bevraagteken idees waar gepas;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>identifiseer en verduidelik verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades, boekresensies).</p> <p>As 7 Ontleed tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegetnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegetnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p>		
--	---	--	--

	<p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p> <p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p>		
--	---	--	--

		<p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>som inligting of idees op deur te kies, te kategoriseer en te redigeer en dink krities na oor die produk;</p> <p>formuleer gedagtes mondelings en skriftelik op toenemend komplekse maniere (soos: beweeg van enkelvoudig na saamgestelde sinne).</p>		
10-11		<p><u>Gedigte</u></p> <p>(hierdie genre word herhaal in die 3de kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos oorredende taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van partydigheid en vooroordeel).</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades,</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p>

	<p>boekresensies).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken,</p>	<p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p>	<p>Gevalllestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	---	--	--

	<p>deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, 	<p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	--------------------------------	--

	<p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf</p>		
--	---	--	--

		<p>en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesourus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p>		
		<u>2de Kwartaal</u>		
1-4		<p><u>Tekste uit ander Leerareas</u></p> <p>(hierdie word herhaal in kwartaal 3)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en kerngedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak aantekeninge, som op en dra inligting akkuraat oor;</p> <p>besin oor menings, stel weldeurdagte vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 3 Verstaan hoe bekende mondelinkge tekste gestruktureer is en beskryf die kenmerkende eieskappe daarvan (soos kortverhale, prysgedigte en kort praatjie). Dit sluit in: die herkenning van tegnieke wat vir humor gebruik word, soos trefreëls, sarkasme en oordrywing, en die identifikasie en ontleding van byklanke in verskillende oudiovisuele tekste.</p> <p>As 7 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Roelspel</p>

	<p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe duidelik en akkuraat en met groter samehang oor deur 'n verskeidenheid feitlike, mondelinge tekssoorte te gebruik (soos besprekings, debatte).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van informatiewe tekste:</p>	<p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p>	<p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevalllestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	---	---	--

	<p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>bevraagteken idees waar gepas;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>identifiseer en verduidelik verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 7 Ontleed tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegete (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegete (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese kwessies in tekste en identifiseer aspekte wat meegaande waardes oordra (soos inhoud, taal, perspektief, karakterisering).</p> <p>As 10 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p>	<p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	--	---	--

	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 2 Lewer 'n verskeidenheid feitelike skriftelike en multimodale tekste (tekste met druk en beelde) vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in vertellings, navorsingsverslae, pamflette, plakkaate en boekresensies te gebruik.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;</p> <p>bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;</p> <p>verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");</p> <p>stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");</p> <p>herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;</p>		
--	---	--	--

	<p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>stel vrae oor nasionale en kruiskurrikulêre vraagstukke (soos lyfstraf, omgewingskwessies);</p> <p>oorweeg opsies deur verskeie alternatiewe in ag te neem;</p> <p>onderneem onafhanklike navorsing oor die kurrikulum heen;</p> <p>vind en verkry inligting uit 'n wye verskeidenheid bronne (soos die radio, internet, verskeie soorte geskrewe tekste, biblioteke);</p> <p>verbeter en verfyn gepaste verwysingstegnieke en -konvensies wanneer inligting uit bronne aangehaal of gebruik word (soos skrywer, titel, datum, uitgewer, bladsynommer, webwerf);</p> <p>werk aan toenemend ingewikkelde projekte oor leerareas heen en lewer 'n samehangende produk.</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>som inligting of idees op deur te kies, te kategoriseer en te redigeer en dink krities na oor die produk;</p> <p>formuleer gedagtes mondelings en skriftelik op toenemend komplekse maniere (soos: beweeg van enkelvoudig na saamgestelde sinne).</p>		
--	--	--	--

	<p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantaseer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en spekulereer);</p> <p>oorweeg verskille en gebruik dit skeppend (soos verskille in ervaring, kultuur, belangstellings en persoonlikheid);</p> <p>skryf eksperimenteel om idees, gevoelens en verbeeldingservarings te verken;</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;</p> <p>gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppings in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone,</p>		
--	---	--	--

	<p>paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p>		
--	---	--	--

	<p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepteken, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesaurus", "akroniem", "klanknabootsing",</p>		
--	---	--	--

5-8	<p>"dubbelpunt".</p> <p><u>Kortverhale/Novelle/Fabel</u></p> <p>(hierdie genre moet ook in die 3de kwartaal en 4de kwartaal herhaal word)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens op 'n kreatiewe en ekspressiewe manier, met 'n groot mate van selfvertroue en met beperkte ondersteuning oor deur 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos verhale, grappies, dramas).</p> <p>As 4 Toon 'n verskeidenheid basiese interaksievaardighede deur aktief aan groeppesprekings, gesprekke, onderhoude en debatte deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel gepaste vrae;</p> <p>neem verskillende rolle aan;</p> <p>herken ander se menings en verskil beleefd waar nodig;</p> <p> motiveer eie standpunt;</p> <p>gee en ontvang opbouende kritiek;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
-----	--	--	--

	<p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings met redelike akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:</p> <p>duidelike en hoorbare uitspraak;</p> <p>die gebruik van pouses;</p> <p>tempo- en volumewisseling;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding en -taal;</p> <p>verskillende aanbiedingswyses;</p> <p>register;</p> <p>toon;</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks en antiklimaks en hiperbool (oordrywing tere wille van effek).</p> <p>As 6 Identifiseer en bespreek kenmerke wat tot die sukses van eie kommunikasie bydra.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 5 Verduidelik hoe die hoofkenmerke en struktuur van verskillende tekssoorte tot die funksie daarvan bydra (soos gedigte, kort romans, koerantberigte, briewe, ballades, boekresensies).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel</p>	<p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	--	--

	<p>deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, stokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>onthul karakters, beskryf die ruimte/agtergrond en ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses saam met ander en individueel om tekste te skep:</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>dink krities na oor eie en ander se skryfwerk, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe</p>		
--	--	--	--

- fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;

Lu 5 Dink en Redeneer

As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:

pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen toe;

bepreek en verduidelik die perspektief en standpunt van die skrywer in verskeie tekste;

verduidelik en bespreek oorsaak en gevolg (soos: "Waarom is dit die oorsaak van ...?");

stel 'n teenargument en gee redes (soos: "Ek stem nie saam nie, want...en ek staaf my redenasie soos volg ...");

herken en verduidelik waarom inligting as "feitelik" of "objektief" beskou kan word;

gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;

stel vrae en maak afleidings ten einde probleme op te los en makliker oor komplekse sake, idees en gevoelens te dink (soos oor menseregte- en omgewingskwessies, persoonlike probleme, kruiskurrikulêre onderwerpe).

Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik

As 1 Werk met woorde:

gebruik kennis van lettergrepe om woorde aan die einde van 'n reël korrek af te kap;

gebruik basiese spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel;

gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);

skep eie spellys vir moeilike woorde, veral woorde van oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;

gebruik 'n woordeboek en tesusus om woordeskat en spelvermoë uit te brei;

		<p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>gebruik woordfamilies en woorde oor dieselfde onderwerp om woordeskat in konteks te ontwikkel;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskoppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besittlik, betreklik, vraend), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; <p>verstaan die verskil tussen sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p>		
--	--	--	--	--

	<p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsforme konsekwent en gepas;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, koma, vraagteken, uitroepeteke, aandagstreep, hakies, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos omdat, dus, alhoewel) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>orden paragrawe in 'n logiese volgorde om langer tekste te skep.</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en gebruik 'n gepaste styl vir skryf en praat;</p> <p>gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p>		
--	--	--	--

		<p>identifiseer geïmpliseerde betekenis en veelvoudige betekenis;</p> <p>identifiseer manipulerende taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>identifiseer en gebruik woorde wat toenemende sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "tesaurus", "akroniem", "klanknabootsing", "dubbelpunt".</p> <p>Week 9-11: Multi-media word hierdie kwartaal weer eens behandel. Sien kwartaal 1</p>		
--	--	--	--	--

Gr 9 Werkskedule: Afrikaans Huistaal

Kwartaal	Tekste in konteks waarbinne leer en onderrig plaasvind		
Kwartaal 1	Drama Week 1-5	Multimedia Week 6-9	Gedigte Week 10 - 11
Kwartaal 2	Tekste uit ander leerareas Week 1-4	Kortverhale/Novelle/Fabel Week 5-8	GTA: BOEK A Week 9-11
Kwartaal 3	Gedigte Week 1-2	Tekste uit ander leerareas Week 3-6	Kortverhale/Novelle/Fabel Week 7-10
Kwartaal 4	Multimedia Week 1-3	Drama Week 4-7	GTA: BOEK B Week 8 - 10
Onthou: Die leerder moet voorberei word vir die formele taak daarom word die formele taak voorafgegaan deur 'n informele taak			

Werkskedule

Afrikaans Huistaal Gr 9

Kwartaal 1

Konteks (inhoud): 1. Stories/ Kortverhale/ Fabel 2. Tekste uit ander Leerareas 3. Gedigte 4. Drama 5. Multi – Media <i>(kies jou eie temas volgens jou handboek wat in die klaskamer gebruik word)</i>				
Integrasie: EBW, Kuns + Kultuur, LO, Tegnologie, Wiskunde, Natuurwetenskap, SW (Aard/Gesk)				
Hulpbronne: (Hierdie is slegs 'n voorstel – jy kan jou eie gebruik) Beleidsdokument bl. 62 – 66 Oudovisuele Hulpmiddels, uitstappies, kaarte, naslaanboeke soos woordeboeke, ensiklopedieë, strokiesprente, prente, liedjies, atlas, speletjie, breinkaarte, woordekaarte, spreker, tydskrifte, rekenaar, telefoongids, video, radio, advertensie, skryfbord, transpirante				
Week	Afgehandel	Leeruitkomste en Asseseringstandaarde	Vorme van Assessering	Onderrigmetodes
	Dui met 'n regmerkie aan ✓		Ons beveel hierdie verskillende vorme van assessering aan	Hierdie is almal voorbeelde om te gebruik Maak gerus van die verskeidenheid gebruik en wissel dit gedurig af
1-5		<u>Drama</u> (hierdie genre moet weer behandel word in die vierde kwartaal) <u>Lu 1 Luister</u> As 1 Luister na en waardeur 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre,	<u>Metode</u> (wie?) Onderwyser Groep/portuur	Individuele aandag Groepwerk Hele klas breinstorm

	<p>gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 4 Identifiseer en bespreek die gebruik van nie-verbale strategieë (soos oogkontak, liggaamstaal, stemtoon en die gebruik van poses).</p> <p>As 6 Identifiseer die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens onafhanklik op 'n kreatiewe, ekspressiewe e verbeeldingryke manier met selfvertroue oor deur 'n wye verskeidenheid mondelinge teksoorte te gebruik (soos dramas, rolspel, liedjies).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, debatte en ondersoekende deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van poses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p>	<p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p>	<p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	---	--	---

	<p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool en retoriese vrae.</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte en dikwels vir genot en inligting, bespreek persoonlike reaksie, die tekssoorte wat hy/sy geniet en beveel tekste vir ander aan.</p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf verskeie verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryftegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloedigramme en lyste;</p>	<p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	--	--

	<p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p>		
--	---	--	--

		<p>gebruik feitelike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesourus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <p>* selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besittlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald,</p>		
--	--	--	--	--

	<p>onpersoonlik),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik),</p> <p>* adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik),</p> <p>* hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* bywoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* voegwoorde,</p> <p>* determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde),</p> <p>* telwoorde,</p> <p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddelikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die</p>		
--	---	--	--

	<p>gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik puntuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltekens, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p> <p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kommapunt".</p>		
6-9	<u>Multimedia</u>	<u>Metode</u> (wie?)	Individuele aandag

	<p>(moet ook in die 4de kwartaal herhaal word)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en hoofgedagtes en reageer gepas: maak gevolgtrekkings; besin oor inligting en menings, stel indringende vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 3 Toon gevorderde praatvaardighede in 'n verskeidenheid mondelinge tekssoorte: verduidelik tegnologiese prosesse en ondersoek komplekse idees op 'n logiese manier, soos die gebruik van 'n rekenaar;</p> <p>voer onderhoude doeltreffend deur gevorderde tegnieke vir onderhoudvoering te gebruik (soos stel komplekse vrae).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepsbesprekings, gesprekke, debatte en ondersoeke deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae; oorreed ander; toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens; bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan: die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke; doel en teikengroep; liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes; register; stemtoon ; formaliteitsgraad : verskillende sosiale en kulturele konvensies; gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool</p>	<p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p>	<p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
--	--	--	--

	<p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees onafhanklik, hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek en verduidelik die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste: identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming; verduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun; evalueer idees; beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse; bespreek verskillende standpunte; onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 5 Bespreek verskillende tekssoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 7 Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik: die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik; die impak van ontwerpstegetnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur); die impak van kamera- en filmtegetnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste: evalueer die skrywer se standpunt; evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede; bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p>	<p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	---	--

	<p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloeiagramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, punktuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en</p>		
--	--	--	--

	<p>in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitelike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>evalueer die betroubaarheid en geldigheid van inligting uit gedrukte en ander mediabronne (soos oor aktuele sake);</p> <p>skryf en praat deur toenemend komplekse taal en grammatikale strukture vir duidelikheid en substansie te gebruik.</p>		
--	---	--	--

10-11		<p><u>Gedigte</u></p> <p>(hierdie genre word herhaal in die 3de kwartaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p>As 5 Identifiseer die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne en styleffekte om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos doelbewuste dubbelsinnigheid, die onderskeid tussen feite en menings, die identifikasie van die spreker se standpunt, die herkenning van partydigheid, vooroordeel en propaganda).</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid tekssoorte spontaan vir genot en inligting; vergelyk persoonlike reaksies en gee gemotiveerde aanbevelings vir ander</p> <p>As 5 Bespreek verskillende tekssoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>valueer die skrywer se standpunt;</p> <p>valueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 10 Dink na oor en valueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>
-------	--	--	--	--

	<p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingstekens en aksenttekens);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesaurus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskoppings in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p>	<p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkkaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	---	---	--

		<p>* selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik),</p> <p>* voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik),</p> <p>* adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik),</p> <p>* hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* bywoorde (ook in vaste verbindings),</p> <p>* voegwoorde,</p> <p>* determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde),</p> <p>* telwoorde,</p> <p>* tussenwerpsels,</p> <p>* voorsetsels;</p> <p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinnne en bysinnne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddelikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p>		
--	--	---	--	--

	<p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltekens, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p> <p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "kommapunt".</p>		
--	---	--	--

		2de kwartaal		
1-4		<p><u>Tekste uit ander leerareas</u></p> <p>(word in die 3de kwartaal herhaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 2 Luister aandagtig vir spesifieke inligting en hoofgedagtes en reageer gepas: maak gevolgtrekkings; besin oor inligting en menings, stel indringende vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>As 7 Identifiseer en bespreek die waardes en die historiese, sosiale en kulturele konteks van spesifieke tekste.</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 2 Dra idees, feite en menings oor uitdagende onderwerpe akkuraat en samehangend oor deur 'n verskeidenheid feitelike, mondelinge teksoorte te gebruik (soos verduidelikings van tegnologiese prosesse, bv. Die gebruik van 'n rekenaar of videomasjien)).</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan: die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke; doel en teikengroep; liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukking om die gehoor te boei; verskeie aanbiedingsmetodes; register; stemtoon formaliteitsgraad</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevallestudies</p> <p>Storievertelling</p>

	<p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 2 Lees hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 3 Bespreek die doel, teikengroep en konteks van 'n teks.</p> <p>As 4 Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste:</p> <p>identifiseer hoofgedagtes en maak 'n opsomming;</p> <p>veduidelik hoe besonderhede hoofgedagtes ondersteun;</p> <p>evalueer idees;</p> <p>beoordeel die geldigheid van argumente en maak gevolgtrekkings op grond van bewyse;</p> <p>bespreek verskillende standpunte;</p> <p>onderskei tussen menings en feite.</p> <p>As 7 Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die doeltreffendheid van literêre tegnieke en taalgebruik;</p> <p>die impak van ontwerpstegetnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p> <p>die impak van kamera- en filmtegetnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>As 8 Reageer krities op tekste:</p> <p>evalueer die skrywer se standpunt;</p>	<p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	--	--	--

	<p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>As 9 Bespreek sosio-kulturele, omgewings- en etiese waardes in tekste en bespreek die impak daarvan op die leser en die tegnieke waardeur die effek bereik word (soos inhoud, taal, kunswerk, standpunt, karakterisering).</p> <p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies</p> <p>As 2 Lewer 'n verskeidenheid feitelike skriftelike en multimodale tekste vir verskeie doeleindes deur, waar gepas, visuele beelde en ontwerpe in die volgende te gebruik: e-posboodskappe, verslae oor aktuele sake, advertensies, plakkate, boek- en filmresensies, ooggetuieverlae, koerantberigte, curriculum vitae, persbriewe, aansoekbriewe, dekbriewe, agenda en notule van vergaderings.</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloedigramme en lyste;</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p>		
--	--	--	--

	<p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiviteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p> <p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende teksoortte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitlike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p>As 2 Gebruik taal om te ondersoek:</p> <p>stel vrae oor nasionale en kruiskurrikulêre vraagstukke (soos MIV/VIGS, verhoging in</p>		
--	---	--	--

	<p>rentekoerse);</p> <p>herken wanneer 'n spreker of bron dubbelsinnig is, bewyse verkeerd gebruik of ongeldige stellings maak en stel gepaste vrae om akkurate inligting te verkry;</p> <p>bevraagteken en oorweeg moontlikhede;</p> <p>ondersoek 'n verskeidenheid benaderings om navorsing oor 'n onderwerp te beplan, te organiseer en aan te bied (vir Tale en ander leerareas);</p> <p>oorweeg verskillende perspektiewe wanneer inligting gekies word;</p> <p>brei die aantal bronne en die metodes uit om relevante inligting te vind (soos die elektroniese en ander media, koerantargiewe, dokumentêre films, gespesialiseerde biblioteke);</p> <p>werk aan toenemend ingewikkelde projekte oor leerareas heen en lewer 'n samehangende produk.</p> <p>As 3 Verwerk inligting:</p> <p>eksperimenteer met verskillende maniere om aantekeninge te maak (soos die gebruik van afkortings ter wille van spoed);</p> <p>vind en vat inligting saam deur luister-, lees-, skryf- en kykvaardighede te gebruik;</p> <p>kies die beste en mees gepaste inligting uit verskeie bronne en voeg dit by eie idees in 'n samehangende werkstuk of aanbieding;</p> <p>verander inligting van een formaat of taal na 'n ander (kodewisseling of vertaling);</p> <p>evalueer die betroubaarheid en geldigheid van inligting uit gedrukte en ander mediabronne (soos oor aktuele sake);</p> <p>skryf en praat deur toenemend komplekse taal en grammatikale strukture vir duidelikheid en substansie te gebruik.</p> <p>As 4 Dink kreatief:</p> <p>visualiseer, voorspel, fantaseer en empatiseer om betekenis te skep en probleme op te los;</p> <p>verbeel moontlikhede en alternatiewe om denke uit te brei (stel hipoteses en</p>		
--	---	--	--

		<p>spekuleer;</p> <p>gebruik 'n verskeidenheid maniere om idees te ondersoek en uit te brei (soos skryf, teken, dans, rolspel);</p> <p>dink na oor verskille en gebruik dit skeppend en positief (soos verskille in ervaring, kultuur, belangstelling en persoonlikheid);</p> <p>vergelyk hoe verskillende tale terme en verskillende leerareas uitdruk en skep skakels om met begrip en probleemoplossings te help.</p>		
5-8		<p><u>Stories/Novelle/Fabel/Kortverhale</u></p> <p>(hierdie genre word in die derde kwartaal herhaal)</p> <p><u>Lu 1 Luister</u></p> <p>As 1 Luister na en waardeer 'n verskeidenheid komplekse verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos radiodramas, geselsprogramme, dokumentêre, gedramatiseerde gedigte, boekresensies).</p> <p><u>Lu 2 Praat</u></p> <p>As 1 Dra idees en gevoelens onafhanklik op 'n kreatiewe, ekspressiewe e verbeeldingryke manier met selfvertroue oor deur 'n wye verskeidenheid mondelinge tekssoorte te gebruik (soos dramas, rolspel, liedjies).</p> <p>As 4 Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groepbesprekings, gesprekke, debatte en ondersoeke deel te neem:</p> <p>bespreek belangrike vraagstukke (soos sosiale en etiese kwessies betreffende menseregte en die omgewing);</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>neem leiding tydens 'n bespreking;</p> <p>onderhandel ten einde saam te stem of 'n kompromie te bereik;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>oorbrug gapings deur vrae te stel, keuses te noem, reaksies oop te hou, ware</p>	<p><u>Metode</u> (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>klas</p> <p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevalllestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p>	<p>Individuele aandag</p> <p>Groepwerk</p> <p>Hele klas breinstorm</p> <p>Werk in pare</p> <p>Vra en antwoord</p> <p>Onderhoudvoering</p> <p>Individueel op sy eie</p> <p>Paneel bespreking</p> <p>Rolspel</p> <p>De Bono se 6 dinkhoede</p> <p>Jigsaw</p> <p>Gevalllestudies</p> <p>Storievertelling</p>

	<p>belangstelling te toon;</p> <p>toon sensitiwiteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>As 5 Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukings om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>verskillende sosiale en kulturele konvensies;</p> <p>gepaste tegnieke soos klimaks, antiklimaks, hiperbool en retoriese vrae.</p> <p>As 6 Evalueer die sukses van eie kommunikasie en verbeter daarop.</p> <p><u>Lu 3 Lees en Kyk</u></p> <p>As 1 Lees 'n wye verskeidenheid teksoorte spontaan vir genot en inligting; vergelyk persoonlike reaksies en gee gemotiveerde aanbevelings vir ander.</p> <p>As 2 Lees onafhanklik, hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>As 5 Bespreek verskillende teksoorte en verduidelik hoe die hoofkenmerke daarvan tot die funksie van die teks bydra (soos lang gedigte, kort romans, koerantberigte, dagboeke, briewe, boekresensies, kort dramas).</p> <p>As 6 Toon begrip van 'n teks, die doel daarvan en hoe dit met eie leefwêreld skakel deur die intrige, temas, waardes, karakters en ruimte/agtergrond te bespreek.</p>	<p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
--	--	---	--

	<p>As 10 Dink na oor en evalueer sy/haar eie vaardighede as leser.</p> <p><u>Lu 4 Skryf</u></p> <p>As 1 Skryf 'n wye verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe, kritiese en speelse gebruik van taal deur die skryf van verhalende en beskrywende opstelle, dagboekinskrywings, vriendskaplike briewe, dialoë, gedigte, strokiesverhale, limerieke en liedjies.</p> <p>As 3 Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>ontwikkel karakters, beskryf die ruimte/agtergrond, ontwikkel die intrige in verhalende en beskrywende tekste;</p> <p>As 4 Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep:</p> <p>gebruik toenemend ingewikkelde tekssoorte as skryfmodelle;</p> <p>beplan en ontwikkel 'n onderwerp deur relevante inligting uit gepaste bronne te gebruik;</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>ontleed eie en ander se skryfwerk, evalueer, maak aanbevelings en toon sensitiwiteit vir ander se regte, gevoelens en persoonlike styl;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, punktuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse en basiese ontwerpselemente.</p> <p><u>Lu 5 Dink en Redeneer</u></p>		
--	--	--	--

	<p>As 1 Gebruik taal vir dink en redeneer:</p> <p>pas denk- en redenasievaardighede in verskeie kontekste oor die kurrikulum heen en in persoonlike omstandighede toe;</p> <p>herken en bespreek die skrywer se belangrikste standpunt en perspektief in verskillende tekssoorte;</p> <p>ontleed oorsaak en gevolg in meer diepte in literêre tekste oor die kurrikulum heen (soos deur die onderliggende oorsake en nie die vanselfsprekende nie, te soek);</p> <p>ontwikkel en gebruik redenasie wat:</p> <p>die logika duidelik aan die leser/luistenaar maak,</p> <p>reaksies en teenkating antisipeer</p> <p>stel 'n teenargument en verskaf alternatiewe;</p> <p>gebruik feitelike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervarings om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder.</p> <p><u>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</u></p> <p>As 1 Werk met woorde:</p> <p>gebruik spelreëls en 'n verskeidenheid spelstrategieë om onbekende woorde te spel en bespreek die strategieë wat gebruik word;</p> <p>skep eie spellys vir moeilike woorde, veral van woorde oor die kurrikulum heen, en bespreek probleemwoorde;</p> <p>gebruik hoofletters en skryftekens korrek en doeltreffend (kappie, koppelteken, deelteken, afkappingsteken en aksentteken);</p> <p>gebruik 'n woordeboek en tesaurus met selfvertroue, doeltreffend en gereeld om</p>		
--	---	--	--

	<p>spelling, woordafleiding en die herkoms van woorde te ondersoek;</p> <p>gebruik afleiding, samestelling en alledaagse voor- en agtervoegsels (ook meervouds-, verkleinings- en geslagsvorme) doeltreffend om woordeskat uit te brei;</p> <p>verstaan dat tale woorde by ander tale leen en hou nuutskeppinge in 'n taal ontstaan en gebruik dit gepas;</p> <p>verstaan en gebruik algemene sinonieme, antonieme, homonieme, homofone, paronieme en een woord vir 'n omskrywing gepas binne konteks;</p> <p>gebruik alledaagse afkortings en akronieme gepas.</p> <p>As 2 Werk met sinne:</p> <p>identifiseer en gebruik die volgende in konteks:</p> <ul style="list-style-type: none"> * selfstandige naamwoorde (soortname, eiename, versamelname, abstrakte s.nwe.), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * voornaamwoorde (persoonlik, besitlik, betreklik, wederkerend, vraend, onbepaald, onpersoonlik), * adjektiewe (ook die verboë vorm, trappe van vergelyking en intensiewe vorme; letterlike en figuurlike gebruik), * hoofwerkwoorde (selfstandige werkwoord en koppelwerkwoorde), medewerkwoorde (hulpwerkwoorde) en deelwoorde (ook in vaste verbindings), * bywoorde (ook in vaste verbindings), * voegwoorde, * determineerders (lidwoorde en aanwysende woorde), * telwoorde, * tussenwerpsels, * voorsetsels; 		
--	---	--	--

	<p>verstaan die grammatikale verskil tussen en funksie van sinsoorte (stel-, vraag-, bevel- en uitroepsinne, asook instruksies) en gebruik dit korrek;</p> <p>identifiseer en gebruik sinsdele soos onderwerp, gesegde direkte en indirekte voorwerp en bywoordelike bepalings;</p> <p>identifiseer en gebruik hoofsinne en bysinne (bywoordelike en byvoeglik) gepas;</p> <p>gebruik tydsvorme korrek en om fokus te wissel, soos die teenwoordige tyd kan 'n gevoel van onmiddelikheid skep;</p> <p>gebruik die korrekte woordorde in sinne en verstaan hoe woordorde betekenis kan beïnvloed;</p> <p>gebruik die aktief (bedrywende vorm) en passief (lydende vorm) en verstaan wanneer elkeen gepas is en hoe dit betekenis kan beïnvloed;</p> <p>verander sinne doeltreffend van die direkte na die indirekte rede, en anders om, met die korrekte gebruik van punktuasie, bywoorde en voornaamwoorde en wissel die gebruik van die twee vorme gepas;</p> <p>gebruik die ontkennde vorm korrek en op verskillende maniere;</p> <p>gebruik punktuasie doeltreffend (punt, komma, dubbelpunt, kommapunt, vraagteken, uitroepeteken, aandagstreep, hakies, beletseltekens, aanhalingstekens, skuinsstreep).</p> <p>As 3 Werk met tekste:</p> <p>wissel die gebruik van kern- en ondergeskikte sinne (soos om die kernsin aan die einde te plaas) om samehangende paragrawe te ontwikkel;</p> <p>gebruik verbindingswoorde (soos nietemin, verder) om 'n logiese denkpatroon in 'n paragraaf te ontwikkel;</p> <p>verbind sinne in samehangende paragrawe deur voegwoorde, voornaamwoorde en woordherhaling (waar gepas) te gebruik;</p> <p>As 4 Ontwikkel bewustheid en gebruik van styl:</p> <p>gebruik verskillende sinslengtes en sinsoorte;</p> <p>onderskei tussen formele en informele taalgebruik en verduidelik wanneer dit gepas is;</p>		
--	---	--	--

	<p>verstaan en gebruik idiomatiese uitdrukkings en taalidoom gepas en kreatief.</p> <p>As 5 Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p> <p>As 6 Gebruik metataal:</p> <p>gebruik byvoorbeeld terme soos "samehangend", "logies", "retories", "koppelpunt".</p> <p>Week 9 - 11</p> <p>Neem kennis dat GTA Afdeling A in die Tweede Kwartaal (3 weke lank) behandel moet word</p> <p>Afdeling B van die GTA word in die 4de kwartaal behandel:</p> <p>Week 8 – 10 (3 weke)</p>		
--	---	--	--

LESPLAN

(TEKSTE UIT ANDER LEERAREAS)

Afrikaans Huistaal

Konteks: Gemeenskap

Onderwerp: Tradisionele medisyne (boererate)

Tyd: 3 weke		Graad:5	
ONDERWYSER AKTIWITEIT	LEERDER AKTIWITEIT	ASSESSERING	STRUIKELBLOKKE VIR LEER
<p>Lees mediese verslag/paragraaf uit handboek van lewensorientering of natuurwetenskap of pamflet wat ingesluit is saam met ouma se pilhouer</p> <p>Lu: 1 Luister As: 6 & 7</p> <p>As 6 Luister na verskillende soorte informatiewe tekste (aanwysings, instruksies, toesprake, radioprogramme, televisiedokumentêre) neem kennis van hoofidees of spesifieke besonderhede en gebruik inligting op 'n gepaste manier.</p> <p>As 7 <u>Luister aktief</u>, oorweeg ander standpunte en reageer op sensitiewe wyse op idees en voorstelle</p> <p>Lu 2 Praat As 3</p> <p>As 3 Gebruik gepaste liggaamstaal en aanbiedingsvaardighede:</p>	<p><u>Aktiwiteit 1</u></p> <p>Onderwyser lees die pamflet/instruksies vir die neem van medisyne/paragraaf uit handboek van lewensorientering of natuurwetenskap /mediese verslag. Leerders luister aandagtig en volg terwyl die onderwyser hardop lees.</p> <p>Leerders maak 'n lys van woorde wat hy nie ken nie.</p> <p>Leerders luister aandagtig na 'n kundige van buite, Stuart eienaar van <i>Health Wise Shop</i>, in Vincent Park en Retail Park. Leerders neem notas sodat hulle in staat sal wees om die belangrikste kruie te kan uitken.</p> <p><u>Aktiwiteit 2</u></p> <p>Leerders werk in pare vir die volgende rolspel/dialog. Sorg dat leerders die korrekte formele toon handhaaf. Die een leerder moet die rol aaneem van 'n bekommerde klient terwyl</p>	<p>Metode: (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>Klas</p> <p>Maats bv. In pare</p> <p>Ander onderwyser</p> <p>Kundige van buite</p> <p>Vorme: (hoe?)</p> <p>Toetse</p>	<p>Leerder het 'n sterk akademiese maat wat hom ten alle tye bystaan</p> <p>Skaam leerders of leerders met 'n spraakgebrek kan hul voordrag of terugrapportering tydens pouses of na skool doen terwyl die ander leerders nie in die klas is nie.</p>

<p>Verskuif oogkontak om so 'n groot moontlike deel van die gehoor in te sluit.</p> <p>Gebruik gepaste intonasie en gesigsuitdrukings.</p> <p>Pas tempo en volume vir klem aan</p> <p>Gebruik pouses gepas en pas toon volgens die doel aan.</p> <p>Lu 3 Lees en Kyk As 1,2,3,4,10,11,12</p> <p>Met hul kennis wat opgedoen is in die luisteraktiwiteit moet leerders nou in die kwekerye gaan soek na die korrekte kruie vir die siektetoestande wat hulle wil genees.</p> <p>Lu 4 Skryf As 1,2,3,4</p> <p>Leerders moet blootgestel word aan advertensies en die onderrig van ontwerp en skryf van advertensies moet eers plaasvind.</p> <p>Lu 5 Dink en Redeneer As 1,2,3</p> <p>Laat leerders toe om vrae te vra en onderhoude te voer om die korrekte info te kry</p> <p><u>As 3 Verwerk inligting:</u></p> <p><u>Versamel</u> en <u>kategoriseer</u> relevante idees en verduidelik die redes vir die kategorisering</p> <p>Onderskei tussen algemene en spesifieke inligting</p>	<p>die ander een die van 'n sangoma aaneem. Maak seker dat die leerder wat die rol van die sangoma speel oor die korrekte inligting beskik om al die vrae korrek te beantwoord.</p> <p><u>Aktiwiteit 3</u></p> <p>Daar word van leerders verwag om in groepe van 4 saam te werk en die volgende kwekerye te besoek: <i>Floradale, Pioneer en Amalinda Kwekerye</i>. Hier sal hulle van die belangrikste kruie moet koop om sodoende hulle eie kruietuin te kan begin sodat hulle in staat sal wees om ten minste 3 soorte siektes byvoorbeeld asma, verkoues (seer keel) en jig kan behandel. Hul kruietuin moet ten minste 2 jaar oorleef, want hulle sal plantjies en steggies moet verkoop as deel van hul EBW projek waar hulle 'n wins moet toon.</p> <p><u>Aktiwiteit 4</u></p> <p>Daar word van leerders verwag om hul ware in goeie afrikaans te kan adverteer by hul skool se enterpeneursdag en in hul kerkblad wat maandeliks verskyn.</p> <p><u>Aktiwiteit 5</u></p> <p>Leerders stel 'n plakkaat saam waar die volgende info onder die volgende opskrifte moet verskyn: Siekte; simptome; tradisionele behandelingmetode</p> <p>Leerders kan natuurlik ook hul oma en opa gaan besoek om 'n paar boererate te gaan opteken deur middel van</p>	<p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p>	<p>Leerders met hand en oogkordinasie probleme sal meer tyd gegee word.</p> <p>Maak seker dat die leerder ten alle tye die name van al die kruie en behandelingmetodes ken.</p> <p>Leerders moet toegelaat word om aan die plante te kan ruik asook te vat en te kneus en te pluk en te proe en selfs te eet.</p>
--	--	---	---

<p>Organiseer inligting onder verskillende hofies</p> <p>Orden 'n reeks stappe of gebeurtenisse op 'n logiese manier en verduidelik die logika</p> <p>Evalueer en maak gevolgtrekkings en verduidelik redes daarvoor</p> <p>Lu 6 As 2,3,5</p>	<p>onderhoudvoering.</p> <p><u>Aktiwiteit 6</u></p> <p>Woordsoorte, beskrywende woorde soos adjektiewe, styl, toon, register , direkte en indirekte rede en die lydende vorm sal tydens hierdie 3 weke bestudeer word.</p>	<p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkkaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
<p><u>Hulpmiddels:</u> Fotostaat van pamflet/ Prente, Liedjies, Woordeboek, Stories, Skryfbord, Speletjie, Spreker, Kasette, Atlas, Rekenaar, Woordkaarte, advertensies, kundiges van buite, kwekerie; kruieplantjies</p> <p><u>Nabetragting:</u> Verskillende leerstrategieë moet in gedagte gehou word, verskeidenheid van take moet aangebied word. Vir sommige leerders sal dit seker die besoek aan 'n kwekerie 'n eerste keer wees.</p>			

LESPLAN

(GEDIG)

Afrikaans Huistaal

Konteks: Sport

Onderwerp: Die gedrag van toeskouers by sportwedstryde

Tyd: 4 weke		Graad:8	
ONDERWYSER AKTIWITEIT	LEERDER AKTIWITEIT	ASSESSERING	STRUIKELBLOKKE VIR LEER
<p>Lees die van Jeane Goosen “<i>Dag op nuweland</i>” voor aan die leerders</p> <p>Lu: 1 Luister As: 1 & 5</p> <p>Leerders luister na en waardeer uitdagende verbeeldings- en informatiewe mondelinge tekste (soos gedigte, prysgedigte, radioverhale met twee of drie episodes, radiodramas, kort besprekings, advertensies en debatte oor die radio).</p> <p>Leerders moet die spreker se redes vir die keuse van spesifieke woorde, frases en sinne om die luisteraar te beïnvloed en verduidelik die impak daarvan (soos oorredende taal, die onderskeid tussen feite en menings, die herkenning van partydigheid en vooroordeel).</p>	<p><u>Aktiwiteit 1</u></p> <p>Onderwyser lees die gedig <i>Dag op nuweland</i>. Leerders luister aandagtig en volg terwyl die onderwyser hardop lees.</p> <p><u>Aktiwiteit 2</u></p> <p>Leerders identifiseer voorbeelde van hiperbool, vergelyking, alliterasie. Die belangrikheid van tipografie moet deur die leerders verduidelik word. Leerders moet kyk na die rol wat kort klanke/woorde speel in die gedig.</p>	<p>Metode: (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>Klas</p> <p>Maats bv. In pare</p> <p>Ander onderwyser</p> <p>Kundige van buite</p> <p>Vorme: (hoe?)</p> <p>Toetse</p>	<p>Leerder het 'n sterk akademiese maat wat hom ten alle tye bystaan</p>

<p>Lu 3 Lees en Kyk As 1,5,8,10</p> <p>Reageer krities op tekste:</p> <p>bespreek die skrywer se standpunt;</p> <p>bespreek implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel;</p> <p>bespreek hoe die konteks die boodskap beïnvloed;</p> <p>identifiseer wat uit die teks gelaat is en bespreek die redes daarvoor;</p> <p>bevraagteken of hy/sy met die boodskap saamstem.</p>	<p><u>Aktiwiteit 3</u></p> <p>Jy is 'n sportkommentator. Lewer kommentaar oor die eindwedstryd. Of voer 'n onderhoud met die kaptein van die wenspan na afloop van die wedstryd.</p> <p>Hou 'n debat: Suid-Afrikaners is sportmal. Stem jy saam?</p> <p><u>Aktiwiteit 4</u></p> <p>Leerders moet kyk na die optrede van skeidsregter en kyk of die jongste reëls wel toegepas word. Verduidelik die belangrikheid van sommige reëls. Watter reëls wil leerders graag verander.</p> <p><u>Aktiwiteit 5</u></p> <p>Leerders moet kyk na die super 12 en voorspel watter 4 spanne gaan deurdring na die halfeindwedstryd en die finaal. Motiveer by elke span waarom jy so sê. Voorspel die wenner. (<i>sharks</i>)</p>	<p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p>	
<p>Lu 4 Skryf As1,3</p> <p>Skryf 'n verskeidenheid verbeeldingstekste:</p> <p>gee uitdrukking aan verbeelding, idees en gevoelens oor die self en ander;</p> <p>verken die kreatiewe en speelse gebruik van taal deur die skryf van, gedigte, limerieke en liedjies.</p> <p>Toon basiese vaardighede in spesifieke skryfegnieke gepas vir 'n tekssort:</p>	<p><u>Aktiwiteit 6</u></p> <p>Leerders moet 'n gedig skryf wat hulle opdra aan een spesifieke sportheld.</p> <p><u>Aktiwiteit 7</u></p> <p>Skryf 'n kreet of rap liedjie vir jou gunsteling span en kom voer dit uit. Gebruik inspireerende en kragtige woorde veral werwoorde. (nie vloekwoorde)</p>	<p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p>	<p>Skaam leerders of leerders met 'n spraakgebrek kan hul voordrag of terugrapportering tydens pouses of na skool doen terwyl die ander leerders nie in die klas is nie</p>

<p>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik As 1,2,3,4,5</p>	<p><u>Aktiwiteit 8</u></p> <p>Jy as 'n meisie kan identifiseer met die meisie van Swellendam, want jou pa het jou ook al saam gesleep na 'n sportwedstryd waar jy uiters verveeld na die toeskouers rondom jou gesit en dophou het. Beskryf die geure, klanke, kleure, doen en late van almal rondom jou.</p> <p><u>Aktiwiteit 9</u></p> <p>Uitroepe, sinoniem,antonieme, woordsorte, krete en idiomatiese taalgebruik moet bestudeer word sodat jy mense sal kan aanspoor.</p>	<p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
<p>Ander leerareas bv Kuns en Kultuur of Tegnologie</p>	<p><u>Aktiwiteit 10</u></p> <p>Gebruik jou maat se gesig as skilderdoek. Verf ons landsvlag of die provinsie se embleem (<i>blou bulle</i>) op jou maat se gesig. Wees oorspronklik. Jou kuns en kultuur onderwyser gaan dit kom beoordeel.</p> <p><u>Aktiwiteit 11</u></p> <p>Ontwerp enige hoed/kledingstuk/bykomstigheid waarsonder jy nie die wedstryd kan bywoon nie. Dit moet jou land/provinsie verteenwoordig en onthou dit moet gemaklik en funksioneel wees.</p>		

<p>Hulpmiddels: Fotostaat van gedig: Dag op Nuweland / Prente, Liedjies, Woordeboek, Stories, Skryfbord, Speletjie, Spreker, Kasette, Atlas, Rekenaar, Woordkaarte, TV , videobande</p>			
<p>Nabetragting: Nie almal gaan van rugby as sportsoort hou nie. Nie almal is kunstig of kreatief nie</p>			

LESPLAN

(DRAMA)

Afrikaans Huistaal

Konteks: Drama

Onderwerp: Wolfie in die motor met die rooi kappie

Tyd: 4 weke		Graad:7	
ONDERWYSER AKTIWITEIT	LEERDER AKTIWITEIT	ASSESSERING	STRUIKELBLOKKE VIR LEER
<p>Lees die volgende drama voor aan die leerders. Toets die leerders se vooraf kennis. Wat weet hulle van Rooikappie? Daar is verskeie weergawes hoe die verhaal eindig? Watter weergawe ken hulle?</p> <p>Lu: 1 Luister As: 1,4,6</p> <p>Luister na en waardeer ekspressiewe, verbeeldings- en verhalende tekste</p> <p>Identifiseer en interpreteer die gebruik van nie-verbale strategieë (soos gesigsuitdrukings, gebare en volume).</p> <p>Herken en ervaar verskillende taalvariëteite, soos verskillende aksente, dialekte en die taal van verskillende ouderdomsgroepe (bv. Sleng).</p>	<p><u>Aktiwiteit 1</u></p> <p>Onderwyser lees die volgende drama voor aan die leerders.</p> <p>Leerders moet op let na die manier waarop die dramaturg aan die akteurs voorskryf hoe om hulle stemme en liggame te gebruik om die dialoog te ondersteun. Leerders moet ook seker maak dat hulle al die woorde verstaan. Al die woorde wat die leerder teëkom wat hy nie ken nie, moet hy neer skryf in sy eie persoonlike spelboekie. Leerders moet ook woorde op soek wat hulle nie ken in 'n woordeboek en dan saam met die betekenis in sy spelboekie te skryf.</p> <p><u>Aktiwiteit 2</u></p> <p>Leerders identifiseer wat is die lessie wat hierdie drama</p>	<p>Metode: (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>Klas</p> <p>Maats bv. In pare</p> <p>Ander onderwyser</p> <p>Kundige van buite</p>	<p>Leerders het 'n afskrif (fotostaat) van die drama wat die onderwyser voorlees</p> <p>Leerder het 'n sterk akademiese maat wat hom ten alle tye bystaan</p>

<p>Lu 2 Praat As 1, 4,5,6</p> <p>Dra idees en gevoelens op 'n ekspressiewe manier, met selfvertroue en met redelike ondersteuning oor deur geselekteerde mondelinge tekssoorte te gebruik (soos dramas).</p> <p>Doen mondelinge aanbiedings met 'n mate van akkuraatheid en kreatiwiteit deur aandag te gee aan:duidelike en hoorbare uitspraak; die gebruik van pouses; tempo- en volumewisseling; doel en teikengroep; liggaamshouding en -taal; verskillende sosiale en kulturele konvensies; gepaste tegniese soos klimaks en antiklimaks.</p> <p>Lu 4 Skryf As 1,3,4</p> <p>Toon basiese vaardighede in spesifieke skryf tegniese gepas vir 'n tekssoort:</p> <p>gebruik saaklike taal in eenvoudige beskrywings;</p> <p>Gebruik die skryfproses met hulp en saam met ander om tekste te skep:</p> <p>organiseer idees samehangend en logies in 'n konsepweergawe;</p> <p>dink na oor konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, taalgebruik en logiese struktuur in gedagte tydens hersiening;</p> <p>redigeer en proeflees die finale weergawe en pas kennis van die taal binne konteks toe - fokus op grammatika, puntuasie en woordeskat gepas vir die graad, asook op 'n doeltreffende inleidende en slotparagraaf en hegte paragraafbou, waar gepas;</p> <p>skryf die finale produk en gee aandag aan aanbiedingswyse</p>	<p>probeer oor dra.</p> <p>. <u>Aktiwiteit 3</u></p> <p>Leerders moet hulle woorde ken sodat almal kan deelneem aan die oudisie. Die klas as 'n geheel sal dan beoordeel wie die rolle moet vertolk.</p> <p><u>Aktiwiteit 4</u></p> <p>Leerders moet kyk of ander skole ook 'n drama behandel en dan moet daar tussen skole 'n kompetisie gereël word. 'n Wisseltrofee moet beskikbaar gestel word om Kuns en Kultuur in die omgewing te bevorder.</p> <p><u>Aktiwiteit 5</u></p> <p>Laat leerders toe om dalk die slot van die drama te herskryf indien dit hul nie geval nie.</p>	<p><u>Vorme:</u> (hoe?)</p> <p>Toetse</p> <p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Roïspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p>	<p>Skaam leerders of leerders met 'n spraakgebrek kan help met die bou van die stel.</p>
---	---	--	--

<p>en basiese ontwerpselemente.</p> <p>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</p> <p>As 1,2,3,4,5,6</p> <p>Ander leerarea</p>	<p><u>Aktiwiteit 6</u></p> <p>Leerders moet kyk na die draaiboek en al die Engelse woorde/slang woorde vervang met goeie afrikaanse woorde.</p> <p><u>Aktiwiteit 7</u></p> <p>Leerders moet in groepe van 4 saam werk sodat hulle die rekwisiete en kostuums kan maak. Die wengroep is verantwoordelik om die verhoog in te klee</p>	<p>Breinkaart</p> <p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
<p>Hulpmiddels: Fotostaat van die Drama, Prente, Liedjies, Woordeboek, Stories, Skryfbord, Speletjie, Spreker, Kasette, Atlas, Rekenaar, Woordkaarte, TV , videobande van ander dramas om tegnieke te leer</p> <p>Nabetragting: Nie almal hou daarvan om te “perform” nie, maar dan kan hulle mos deel wees van die stelbouers of verwers of verkoop die kaartjies.</p>			

LESPLAN

(FABEL)

Afrikaans Huistaal

Konteks: Fabel/Kortverhaal

Onderwerp: Die miertjie wat wou kriek

Tyd: 3 weke		Graad:4	
ONDERWYSER AKTIWITEIT	LEERDER AKTIWITEIT	ASSESSERING	STRUIKELBLOKKE VIR LEER
<p>Lees die fabel “Die miertjie wat wou kriek” voor aan die leerders.</p> <p>Lu: 1 Luister As 1,2,8,9</p> <p>Geniet dit om na verskillende soorte mondelinge tekste te luister (soos stories, fabels, limerieke) en reageer gepas.</p> <p>Bespreek die sentrale idee en spesifieke besonderhede van die teks en bring dit in verband met eie ervaring.</p> <p><u>Luister aktief</u> tydens gesprekke en besprekings</p> <p>Lu 2 Praat As 1,2</p> <p>Gebruik taal vir beeldryke selfuitdrukking (soos: Vertel 'n storie, resiteer 'n gedig of rolspeel 'n situasie);</p> <p>Gebruik taal met gemak vir interpersoonlike kommunikasie</p>	<p><u>Aktiwiteit 1</u></p> <p>Onderwyser sal aan die leerders voorlees. Leerders luister aandagtig en volg terwyl die onderwyser hardop lees.</p> <p><u>Aktiwiteit 2</u></p> <p>Leerders maak 'n lys van woorde wat hy nie ken nie.</p> <p><u>Aktiwiteit 3</u></p> <p>Die leerder moet instaat wees om die lesse of lewenswaarheid in hierdie verhaal te kan identifiseer.</p> <p><u>Aktiwiteit 4</u></p> <p>Leerders moet kyk of hulle die verskillende rolle kan speel en die diere se stemme kan namaak. Laat die leerders 'n rolspeel doen en mekaar beoordeel.</p>	<p>Metode: (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>Klas</p> <p>Maats bv. In pare</p> <p>Ander onderwyser</p> <p>Kundige van buite</p> <p>Vorme: (hoe?)</p> <p>Toetse</p>	<p>Leerders het 'n afskrif nodig (fotostaat) van die fabel wat die onderwyser voorlees</p> <p>Leerder het 'n sterk akademiese maat wat hom ten alle tye bystaan</p>

<p>in alledaagse gesprekke;</p> <p>Gebruik taal vir beeldryke selfuitdrukking (soos: Vertel 'n storie, resiteer 'n gedig of rolspeel 'n situasie);</p> <p>Herroep en beskryf 'n reeks gebeurtenisse of handeling;e;</p> <p>Lu 3 Lees en Kyk As 1,3,5,6,7,8,9</p> <p>Beskryf gevoelens oor die teks (feitelik of literêr, visueel of multimedia) en gee redes.</p> <p>Lei redes vir handeling;e in tekste af.</p> <p>Lu 4 Skryf As 1,2,3,4</p> <p>Skryf verskeie soorte tekste vir verskillende doeleindes en teikengroepe</p> <p>Skryf vir persoonlike, ondersoekende, speelse, verbeeldings- en skeppende doeleindes</p> <p>Ontwikkel en organiseer idees deur die <u>skryfproses</u>:</p> <p>Lu 5 Dink en Redeneer As 1,2,4</p> <p>Gebruik taal om te dink en te redeneer.</p> <p>Bespreek oorsaak en gevolg in geskrewe tekste en die taal wat gebruik word om dit uit te druk (soos: wanneer ..., dan ..., as ..., dan ...);</p> <p>Identifiseer verskillende moontlikhede en verduidelik waarom en hoe dit verskil;</p> <p>Gebruik taal om skeppend te dink:</p> <p>Voorspel na aanleiding van versamelde bewyse wat volgende gaan gebeur of hoe iets gaan eindig;</p>	<p><u>Aktiwiteit 5</u></p> <p>Leerders maak illustrasies wat die fabel uitbeeld. Verduidelik aan klas met watter diertjie hulle die meeste kan identifiseer en hoekom.</p> <p><u>Aktiwiteit 6</u></p> <p>Laat leerders toe om die storie oor te skryf nadat hy toegelaat is om hierdie miertjie wat 'n kriek wou wees, huis toe te neem om by hom te kom bly en die gebeure wat volg.</p> <p><u>Aktiwiteit 7</u></p> <p>Die miertjie wat jy nou huis toe gebring het, neem nou oor. Hulle teel aan en word 'n probleem. Hoe gaan jou ma en pa optree en wat gaan jy doen om sy lewe te red?</p>	<p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p>	
---	---	---	--

<p>Ontwikkel verskillende moontlikhede of senario's vir 'n gegewe situasie;</p> <p>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik</p> <p>As 1,2,5,6</p>	<p><u>Aktiwiteit 8</u></p> <p>Leerders moet kyk of hy al die voorsetsels, werkwoorde, bywoorde en tussenwerpsels kan identifiseer.</p>	<p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	
<p>Hulpmiddels: Fotostaat van Fabel, Prente, Liedjies, Woordeboek, Stories, Skryfbord, Speletjie, Spreker, Kasette, Atlas, Rekenaar, Woordkaarte, TV, videobande</p> <p>Nabetragting: Enige diertjie kan 'n troeteldiertjie word as jy net lief is vir hom. Kan kinders identifiseer met 'n mier as troeteldier? Miskien moet 'n mens fokus wat kan 'n mens leer by 'n mier.</p>			

LESPLAN

(MULTI-MEDIA)

Afrikaans Huistaal

Konteks: Koerante/Advertensie/Onderhoude/Kort nota

Onderwerp: Amakroko – kroko, wen goud sonder bene

Tyd: 3 weke		Graad:9	
ONDERWYSER AKTIWITEIT	LEERDER AKTIWITEIT	ASSESSERING	STRUIKELBLOKKE VIR LEER
<p>Lu: 1 Luister As 2,7</p> <p>Luister aandagtig vir spesifieke inligting en hoofgedagtes en reageer gepas:</p> <p>maak gevolgtrekkings;</p> <p>besin oor inligting en menings, stel indringende vrae en bevraagteken waar nodig.</p> <p>Lu 2 Praat As 3,4,5,6</p> <p>Verduidelik tegnologiese prosesse en ondersoek komplekse idees op 'n logiese manier, soos die werking van 'n spier;</p> <p>Voer onderhoude doeltreffend deur gevorderde tegnieke vir onderhoudvoering te gebruik (soos stel komplekse vrae).</p> <p>Toon gevorderde interaksievaardighede deur aktief aan groeppesprekings, gesprekke, debatte en ondersoekte deel</p>	<p><u>Aktiwiteit 1</u></p> <p>Onderwyser vertoon 'n video van Oscar Pistorius wat hardloop tydens die Olimpiese Spele. Vrae word gevra oor dit wat hulle so pas gesien het. Luister na ander se opinies en menings en kyk hoe dit van joune verskil.</p> <p><u>Aktiwiteit 2</u></p> <p>Leerders moet aandagtig luister terwyl die onderwyser voorlees hoe om 'n spier te bou uit karton en ander materiale. Volg die instruksies en die modelle sal dan aan die tegnologie onderwyser gestuur word vir finale beoordeling.</p>	<p>Metode: (wie?)</p> <p>Onderwyser</p> <p>Groep/portuur</p> <p>Self/leerder</p> <p>Klas</p> <p>Maats bv. In pare</p> <p>Ander onderwyser</p> <p>Kundige van buite</p> <p>Vorme: (hoe?)</p> <p>Toetse</p>	<p>Diegene met sigprobleme moet nader aan die TV sit.</p>

<p>te neem:</p> <p>stel ondersoekende vrae;</p> <p>oorreed ander;</p> <p>toon sensitiviteit vir ander se regte en gevoelens;</p> <p>bevraagteken onsensitiewe of diskriminerende taalgebruik.</p> <p>Doen mondelinge aanbiedings akkuraat en kreatief deur aandag te skenk aan:</p> <p>die gebruik van pouses, die wisseling van tempo en volume op strategiese plekke;</p> <p>doel en teikengroep;</p> <p>liggaamshouding, gebare, liggaamstaal en gesigsuitdrukking om die gehoor te boei;</p> <p>verskeie aanbiedingsmetodes;</p> <p>register;</p> <p>stemtoon</p> <p>formaliteitsgraad</p> <p>Lu 3 Lees en Kyk As 2,3,4,5,7,8,10</p> <p>Lees onafhanklik, hardop en stil vir verskillende doeleindes deur gepaste leesstrategieë te gebruik (soos in vorige grade ontwikkel).</p> <p>Toon begrip van 'n wye verskeidenheid informatiewe tekste:</p> <p>Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik:</p> <p>die impak van ontwerpsteun (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur);</p>	<p><u>Aktiwiteit 3</u></p> <p>Leerders moet in hul omgewing gaan soek na 'n persoon met 'n gebrek byvoorbeeld 'n blinde of 'n dowe persoon. Spandeer 'n dag saam met hierdie persoon en hou dagboek van hoe hierdie persoon oor die wegstom. Kom terug na die klas en kom vertel ons wat jy as mens geleer het.</p> <p>Of voer 'n onderhoud met hierdie persoon en kom rapporteer terug wat jy as leerder geleer het. Byvoorbeeld verdraagsaamheid, geduld, respek en frustrasie.</p> <p>Of kom stel jou saak vir mense met gebreke en oorreed ander om meer verdraagsaam te wees teenoor persone in rolstoel. Organiseer 'n bewusmakingsveldtog saam met jou <i>“Interact club”</i> van jou skool en maak seker dat gesonde mense nie op die parkeerplek by jou winkelsentrum op die gereserveerde parkeerplek parkeer nie.</p> <p><u>Aktiwiteit 4</u></p> <p>Leerders moet die koerantartikels self deurlees. 'n Lys van moeilike woorde en idiomatiese uitdrukkings moet deur hulle opgestel word. Beantwoord die vrae en evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p><u>Aktiwiteit 5</u></p> <p>Leerders moet kyk in tydskrifte en koerante na foto's van mense met verskillende gebreke en 'n collage saamstel wat</p>	<p>Eksamen</p> <p>Gevallestudie</p> <p>Uitstalling</p> <p>Plakkaat</p> <p>Opstelle</p> <p>Onderhoude</p> <p>Praktiese oefening</p> <p>Demonstrasie</p> <p>Drama/opvoering</p> <p>Vraelyste</p> <p>Klaswerk</p> <p>Aanbieding</p> <p>Debat</p> <p>Projek</p> <p>Collage</p> <p>Waarneming</p> <p>Rolspel</p> <p>Gesprek</p> <p>Ondersoek</p> <p>Breinkaart</p>	
--	---	---	--

<p>die impak van kamera- en filmtegnieke (nabyskote, zoemskote, kamerahoek en terugflitse).</p> <p>Reageer krities op tekste:</p> <p>evalueer die skrywer se standpunt;</p> <p>evalueer implisiete (verskuilde) boodskappe, partydigheid en vooroordeel, gee eie mening en bespreek ander moontlikhede;</p> <p>bespreek hoe die sosiale en kulturele konteks die boodskap beïnvloed.</p> <p>Lu 4 Skryf As 1,4</p> <p>Gebruik die skryfproses onafhanklik en met gemak om tekste te skep: kies en ondersoek onderwerpe deur die gebruik van dinkskrumtegnieke, kopkaarte, vloedigramme en lyste;</p> <p>Ontleed konsepweergawes en hou die doel, teikengroep, perspektief, leser se reaksie, taalgebruik, partydigheid, 'n ingewikkelder struktuur en verskeie styltegnieke in gedagte tydens hersiening;</p> <p>Lu 5 Dink en Redeneer As 1,3</p> <p>Evalueer die betroubaarheid en geldigheid van inligting uit gedrukte en ander mediabronne (soos oor aktuele sake);</p> <p>gebruik feitlike inligting en interpreteer statistiek met toenemende selfvertroue om argumente te staaf;</p> <p>gebruik eie ervaringe om 'n standpunt te motiveer;</p> <p>gebruik vrae, afleiding en analise om kritiese denke te ontwikkel en probleemoplossing te bevorder</p>	<p>gebruik kan word vir 'n bewusmakingveldtog. Evalueer tegnieke wat in visuele, geskrewe en multimedia-tekste gebruik word om 'n spesifieke effek te bereik.</p> <p>Die impak van ontwerpstechnieke (soos die soort en posisie van kunswerk, die gebruik van kleur) moet ook in ag geneem word by die beoordeling van die wenplakkaat.</p> <p><u>Aktiwiteit 6</u></p> <p>Leerders identifiseer Suid-Afrikaners wat 'n gebrek het en sukses behaal het. Byvoorbeeld Ernst van Dyk en Natalie Du Tiot. Laat hulle die internet gebruik in hul soektog. Ons wil weet wie is hulle en hoe het hulle hul gebrek oorkom. Stel 'n profiel saam.</p> <p><u>Aktiwiteit 7</u></p> <p>Leerders beantwoord in pare die vrae oor die koerantuitknipsels (begriptoetse)</p>	<p><u>Instrument</u> (waarmee?)</p> <p>Rubriek</p> <p>Vraelys</p> <p>Werkskaart</p> <p>Kontrolelyste</p> <p>Waarnemingsvel</p> <p>Portefeulje</p> <p>Memo</p>	<p>Leerder het 'n sterk akademiese maat wat hom ten alle tye bystaan</p>
--	--	--	--

<p>Lu 6 Taalstruktuur en Taalgebruik As 1,2,3,4,5,6</p> <p>Ontwikkel kritiese taalbewustheid:</p> <p>Identifiseer konnotasie en denotasie in betekenis, geïmpliseerde betekenis, veelvoudige betekenis en dubbelsinnigheid;</p> <p>Ontleed manipulerende en retoriese taal en herskryf dit sonder emosionele ondertone;</p> <p>Ontleed die gebruik van woorde wat sensitiwiteit vir geslags-, rasse-, omgewings-, gesondheids- en ander kulturele en sosiale kwessies toon.</p>	<p><u>Aktiwiteit 8</u></p> <p>Evalueer die onderskeie tekste (begripstoetse/koerantartikels) en kyk of dit met emosionele ondertone geskryf is.</p> <p>Herskryf dit sodat dit feitlik korrek is.</p>		
<p>Hulpmiddels: Fotostaat van koerantartikels, Prente, Liedjies, Woordeboek, Stories, Skryfbord, Speletjie, Spreker, Kasette, Atlas, Rekenaar, Woordkaarte, TV , Videobande van Olimpiese Spele of Supersport of TV-advertensie</p> <p>Nabetragting: Nie almal gaan die vrymoedigheid hê om met 'n gebreklige persoon te praat nie.</p>			